

کتاب کار

مطالعات اجتماعی

ششم دبستان

مجموعه کتاب های آموزشی

مورد تایید

دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی
وزارت آموزش و پرورش

معمومه لطفی پور
زهرا پاکدل
فرزانه جلالی

آموختم که خدا عشق است و عشق تنها خداست
آموختم که وقتی ناامید می شوم
خدا با تمام عظمتش عاشقانه انتظار می کشد
تا دوباره به رحمتش امیدوار شوم.

اهداف درس :

- ۱- دوستی را یکی از نیازهای انسان بشناسند.
- ۲- ویژگی های یک دوست خوب را بدانند.
- ۳- نقش و تأثیرات دوستی را ارزیابی کنند.
- ۴- ملاک ها و معیارهای عقلانی و دینی را برای انتخاب دوست به کار گیرند.

دوستی

۱- دوستی یکی از نیازهای مهم انسان است چرا که او نیاز دارد محبت بکند و محبت ببیند و این را خداوند در سرشت انسان نهاده است .

۲- همه موجودات زنده برای ادامه حیات نیاز هایی دارند که عبارتند از :

الف : مادی : آب ، هوا ، غذا ، مکان

ب : معنوی : همکاری ، همدلی ، دوستی

اهمیت و فواید دوستی :

الف : از همنشینی و صحبت کردن با دوستان خوب لذت می بریم.

ب : هم نشینی با دوست خوب ، باعث دانش افزایی ما می شود.

ج : دوستان به ما ، به هنگام گرفتاری و مشکلات کمک می کنند.

د : صحبت کردن با دوست عاقل و صبور ، باعث می شود تا احساس سبکی و آرامش کنیم.

هـ : دوست خوب می تواند بر اخلاق و رفتار ما اثر بگذارد و مسیر زندگی را به سوی موفقیت و سعادت پیش ببرد.

ویژگی یک دوست خوب

الف : خیر خواه ما باشد

ب : یکرنگ و صادق باشد

ج : خوش اخلاق و با ادب باشد

د : عاقل ، با ایمان و نیکوکار باشد.

سخنی از حضرت علی (ع) به فرزندش امام حسن (ع) فرمودند : « با نیکان همدلی و رفاقت کن تا از آنان باشی و از بدان جدا شو تا از آنان نباشی.»

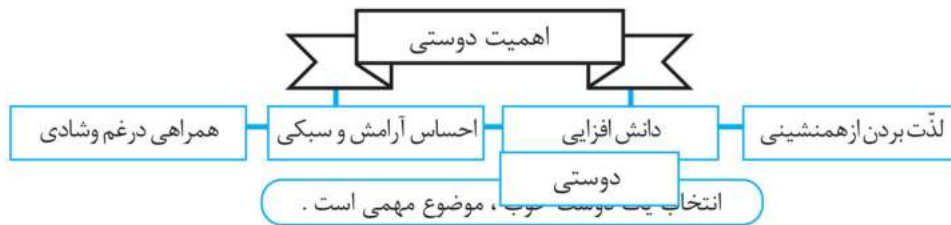
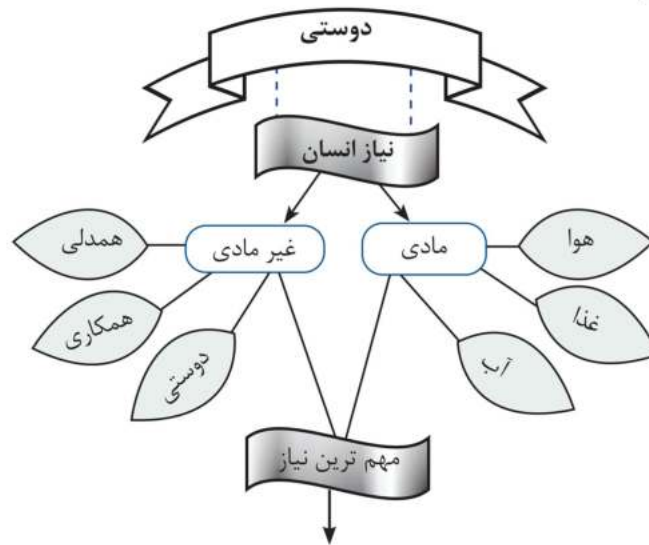
رسول اکرم (ص) :

آدمی بردین و آیین، رفیق خود است.

نقشه محتوایی : در واقع سلسله مراتبی از مفاهیم است که هدف اساسی آن نشان دادن یک موضوع یا مطلب درسی و ساده سازی درک و فهم و جذب آن در

نقشه ی محتوایی :

ساخت شناختی دانش آموز است .

ویژگی یک دوست خوب

- خوش اخلاق باشد.
- خیر خواه باشد.
- صادق و یک رنگ باشد.
- عاقل، با ایمان و نیکو کار باشد.

دوست خوب، مسیر زندگی را به سوی موفقیت و سعادت تغییر می دهد.

بدانیم که :

« نشان دوست نیکو، آن است که خطای تو را بپوشاند، تو را پند دهد و راز تو را آشکار نکند. »

الف) درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

سوالات
درس ۱

درست | نادرست

|

|

اهداف درس :

- ۱- فعالیت های مهم کشاورزی را بشناسند.
- ۲- عوامل موثر در کشاورزی را بدانند.
- ۳- کشت گلخانه ای را با کشت معمولی مقایسه کنند.

محصولات کشاورزی از تولید تا مصرف

امام صادق (ع) : « ازرعوا و اغراسوا و الله ما عمل الناس عملاً أحل ولا طیب منه »

« کشاورزی و درخت کاری کنید، به خدا قسم هیچ کاری برای مردم حلال تر و پاکیزه تر از آن نیست.»

سفینه البحار صفحه ی ۵۴۹

دو فعالیت مهم کشاورزی

باغداری

کشت و پرورش نهال درختان که بعد از چند سال محصول می دهند.

انواع درختان میوه

خرما	انار	پرتقال	

زراعت

کشت و پرورش گیاهانی که حداکثر تا یکسال به ما محصول می دهند.

محصولات جالیزی	حبوبات	غلات
خیار هندوانه	نخود لوبیا	برنج ماش گندم

- غلات ، گیاهانی یک قسمتی اند مانند برنج ، ماش و ...
- حبوبات ، گیاهانی دو قسمتی اند مثل نخود ، لوبیا و ...
- محصولات جالیزی ، مانند خیار ، گوجه فرنگی ، خربزه و ...
- گندم و برنج ، خوراک روزانه و غذای اصلی مردم کشورماست

- گندم، گیاهی یکساله است به دو شکل پاییزه و بهاره و در همه ی استان های کشورمان به دو صورت دیمی و آبی کشت می شود.
- برنج، محصولی یکساله است و در نواحی مرطوب و معتدل به دست می آید بیش از نیمی از برنج دیمی کشورمان در استان های شمال کشور تولید و در استان های خوزستان، فارس و سیستان و بلوچستان و ... هم کشت می شود.
- مزایای کشت گلخانه ای: با ایجاد کشت گلخانه ای می توانیم هر نوع محصول را در هر نوع آب و هوا و در تمام فصول سال کشت کرد و در مصرف آب صرف جویی نمود.
- محصولات کشاورزی پس از تولید برای فروش به بازارهای دور و نزدیک برده می شوند و در انبارها و سردخانه ها نگه داری و ذخیره می شوند.
- در مصرف محصولات کشاورزی باید از اسراف کردن خودداری کنیم، گرسنگان را از یاد نبریم، به آن ها کمک کنیم و پس از هربار غذا خوردن خدا را شکر کنیم.

فعالیت

چه نوع غلات دیگری به جز غلاتی که در کتاب درسی ذکر شده است می شناسید؟ و در چه نوع شرایط آب و هوایی کشت می شوند؟ گزارش را به کلاس ارائه دهید. (دو مورد)

اهداف درس :

- ۱- با آثار و بناهای تاریخی اصفهان آشنا شوند.
- ۲- کاربرد نقشه ی گردشگری را بدانند.
- ۳- سفر کردن به سایر شهرهای ایران علاقه نشان دهند.

اصفهان، نصف جهان

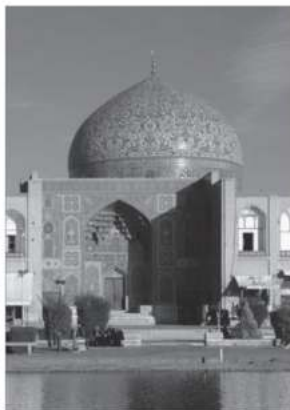
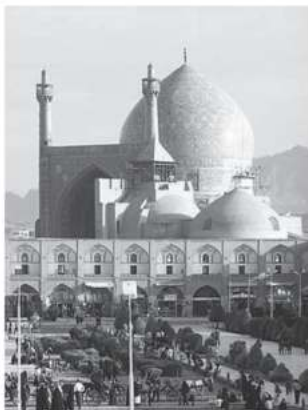
« بسیار سفر باید تا پخته شود خامی »

شهر اصفهان ، مرکز استان اصفهان ، واقع در کوهپایه های زاگرس است. از بین این شهر زاینده رود می گذرد. اصفهان با جمعیت حدود ۲ میلیون نفر ، پس از تهران و مشهد پر جمعیت ترین شهر ایران است.

شهر اصفهان در دوره ی اسلامی از اهمیت زیادی برخوردار بوده و چند بار به عنوان پایتخت انتخاب شده است. اوج شکوفایی آن در زمان صفویه بوده و به دلیل حمایت های پادشاهان آن زمان ، از توجه خاص و معماری های زیبایی برخوردار بوده است ؛ چنانکه به نصف جهان معروف شده است.

اصفهان ، مکان های تاریخی و دیدنی بسیار دارد که مهم ترین آن ها به شرح زیر می باشد.

۱- میدان امام (نقش جهان) : که به فرمان شاه عباس صفوی در مرکز شهر اصفهان ساخته شد و در اطراف این میدان بناهای تاریخی وجود دارد.

۲- مسجد شیخ لطف الله : این بنا به فرمان شاه عباس ساخته شد تا شیخ لطف الله در آن نماز گزارد و به تربیت و تدریس شاگردان بپردازد. و گنبد زیبای آن ، نشانه ی معماری آن زمان است .

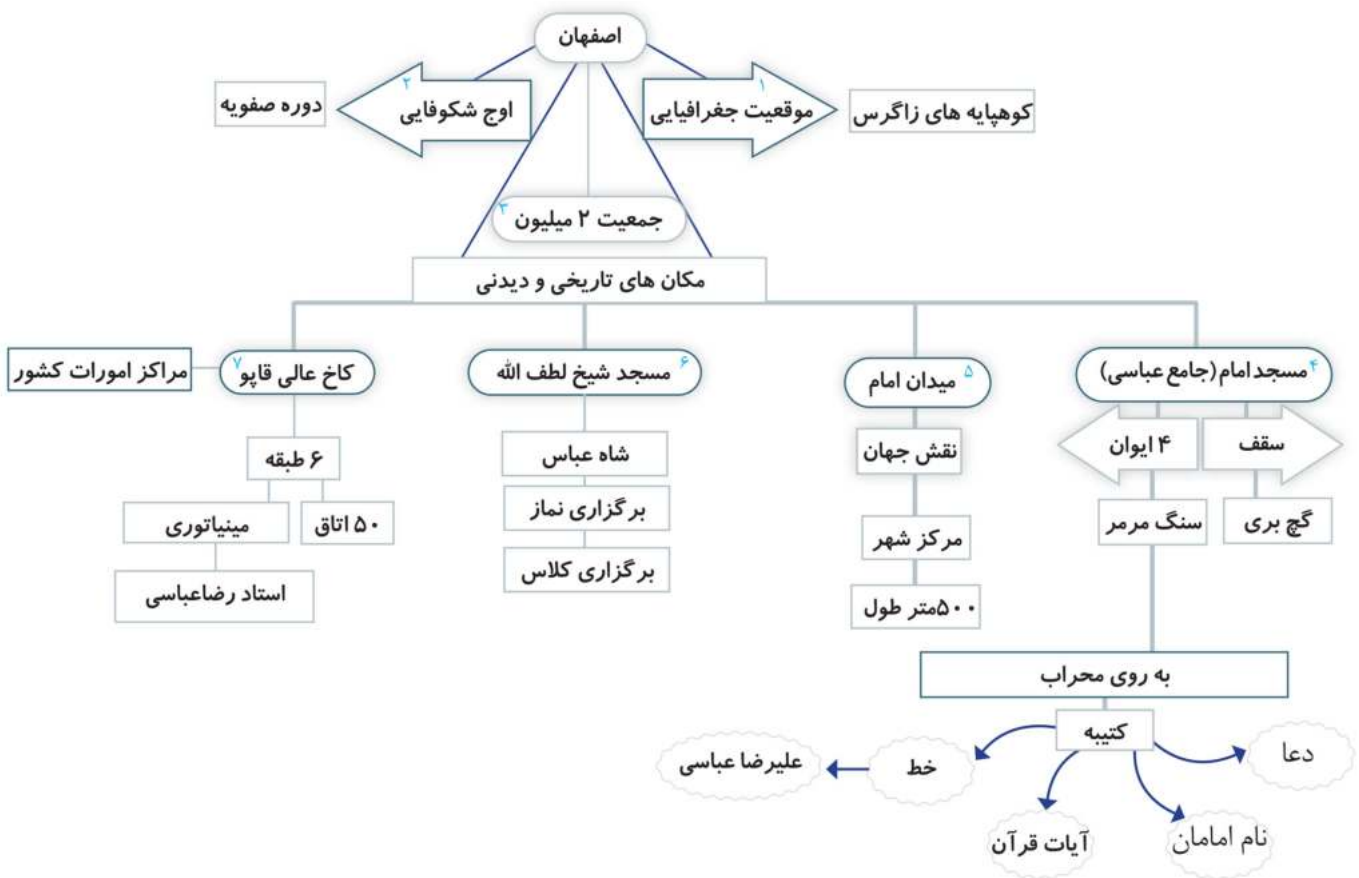
۳- مسجد امام : این مسجد هم از شاهکاری معماری اسلامی است که دارای چهار ایوان در چهار جهت جغرافیایی بود. هر مناره ی آن

بیش از ۴۰ متر ارتفاع دارد . همزمان با ساخته شدن مسجد امام ، معادن سنگ مرمر اطراف این شهر کشف و در بنای مسجد استفاده گردید . در سقف ، گچ بری های زیبایی به کار رفته است و کتیبه های مسجد به قلم استاد علیرضا عباسی نوشته شده است.

۴- کاخ عالی قاپو : در ۶ طبقه با ۵۰ اتاق بنا گردیده است. در این مکان شاه عباس به امور کشور می پرداخته و جشن ها و مهمانی هایی برگزار می گردیده است.

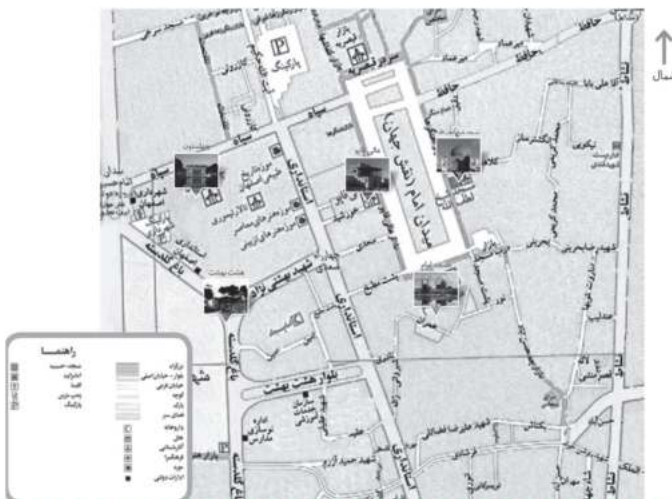
برای مشاهده ی مکان های دیدنی و آثار تاریخی هر منطقه می توان از نقشه ی گردشگری استفاده کرد.

نقشه ی محتوایی

فعالیت :

از روی نقشه ی زیر مکان های تاریخی و دیدنی، مساجد ، بازار و..... را پیدا کنید و نظر خود را در مورد بهترین جا در یک جمله بنویسید.

جدول را کامل کنید

- ۱- بخش عمده ی واردات و صادرات کشورمان در آن صورت می گیرد.
- ۲- تولید کالا به یک شکل و به تعداد زیاد
- ۳- شهر خون
- ۴- به مروارید سیاه مشهور است.
- ۵- پیشروی آب دریاها در خشکی
- ۶- ممکن است مصنوعی یا طبیعی باشد.
- ۷- از آبریان مهم دریا های جنوب
- ۸- نام دریای خزر در نقشه های خارجی
- ۹- آبراهه ای بین خلیج فارس و دریای عمان
- ۱۰- یکی از مبارزان ضد استعمار که آرامگاه وی در شهر کاشمر است.
- ۱۱- گودال های پر از آبی هستند که به آقیانوس راه دارند.

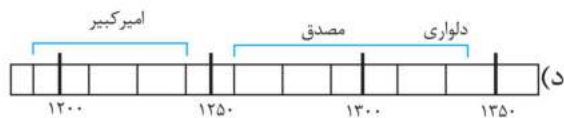
رمز جدول را از فانه های شکوفه دار پیدا کن. نام شهیدی نوبوان

سؤالات آزمون مدارس نمونه دولتی و استعدادهای درخشان فصل یازدهم و دوازدهم سال های ۹۴-۹۱

تعداد پرسش : ۱۸

وقت پیشنهادی : ۱۵

- ۱- بیش تر نفوذ و دخالت بیگانگان در کشور ما ، مربوط به چه دوره ای بوده است ؟ (ایلام)
 الف) دوره ی صفویه و قاجاریه ب) دوره ی قاجاریه و پهلوی ج) دوره ی افشاریه و صفویه د) دوره ی صفویه و پهلوی
- ۲- علمی که در دوره ی تحولات علمی اروپا ، منجر به شناخت سرزمین ها و راه های دریایی و تجارت شد چه بود؟ (اصفهان)
 الف) زمین شناسی و شیمی ب) ستاره شناسی و پزشکی ج) جغرافیا و ستاره شناسی د) مهندسی و ریاضیات
- ۳- کدام عامل موجب رشد شهرها و شهر نشینی در اروپا شد؟ (بوشهر)
 الف) رونق تجارت و بازرگانی ب) انتقال علوم و فنون اروپا ج) اکتشافات جغرافیایی د) تحولات علمی و هنری در اروپا
- ۴- کدام کشورهای اروپایی در کشف سرزمین های جدید پیشگام بودند؟ (مازندران)
 الف) انگلیسی ها - فرانسوی ها ب) انگلیسی ها - روس ها ج) اسپانیایی ها - انگلیسی ها د) اسپانیایی ها - پرتغالی ها
- ۵- توجه بیگانگان به کشور ما از چه زمانی آغاز شد؟ (چهارمحال بختیاری)
 الف) از زمان تأسیس حکومت پهلوی ب) از زمان کشف نفت در ایران
 ج) از زمان پیشرفت علوم و فنون در اروپا د) از زمان ملی شدن صنعت نفت در ایران
- ۶- پس از عصر تاریکی ، کدام یک از علوم زیر ، بیش تر مورد توجه اروپاییان قرار گرفت؟ (کهگیلویه و بویراحمد)
 الف) پزشکی ب) شیمی ج) معماری د) ستاره شناسی
- ۷- هدف اصلی استعمارگران در کشورهای مستعمره چیست ؟ (خراسان رضوی)
 الف) کمک به استقلال سیاسی و اجتماعی ب) کمک به رشد و آبادانی
 ج) جلوگیری از نفوذ و دخالت کشورهای دیگر د) غارت منابع مادی و معنوی
- ۸- کدام گزینه از نظر زمانی درست می باشد؟ (خراسان رضوی و خوزستان)

- ۹- طبق قرار دادهای استعماری ، کدام شهرهای شمال شرقی از ایران ، جدا شدند؟ (کرمان)
 الف) سمرقند - مرو - هرات - قندهار ب) عشق آباد - بخارا - مرو - سمرقند
 ج) ارژان - بخارا - عشق آباد - ایروان د) داغستان - ارژان - مرو - سمرقند